



Χάρη της ορθότητας. Κεφάλαιον ιζ΄

- 5 Ορθότητα είναι, ως καθώς ο Τερένσιος είπε, είναι ότι να έχεις καθαρήν και άξιαν πίστην και να μηδέν δείχνεις ένα δι' άλλον.
Και ημπορεί να ομοιάσεις την ορθότητα εις τους γερανοί, οπού έχουν ένα βασιλέα και όλοι τον δουλεύουν ορθά παρά κανέναν πράγμα. Ότι την νύκτα εκείνην, οπού κοιμούνται, και βάνουν τον βασιλέα εις την μέσην τους και έτεροι στέκουν το
- 10 γύρο. Και τότε βάνουν άλλους δύο και κάμνουν βίγλαν, διότι να μηδέν κοιμηθούν. Στέκουν με το ένα ποδάριν εις την γην, και το έτερον σηκώνει το απάνω, και βάνει μέσα εις το ποδάριν του λιθάρι, ο τρόπος ότι, αν αποκοιμηθεί, πέφτει το λιθάρι και κτυπά. Και ετούτο είναι από την πολλήν ορθότητα οπού έχουν ομού, και διά να μηδέν αφαλίσουν τον βασιλέα και την επίλοιπον συντροφία οπού στέκουν εις το θάρρος
- 15 εκείνου.
Ο Σεδεκίας είπε: Οπού χάσει την πίστην του, πλέο τίποτες ουκ έχει να χάσει.
Ο Σολομών είπε: Πολλοί άνθρωποι εισίν ἴσιγανοίῃ, αμή ορθοί ολίγοι ευρίσκονται.
- V Ο Σωκράτης είπε: Ας είσαι ορθός εις εκείνον οπού σου ενεμπιστεύεται και ας
- 20 είσαι βέβαιος να έχεις καλόν τέλος.
Ο Βενάλες είπε διά την πραγματείαν του κόσμου τούτου: Άλλος τα δοξάζει και άλλος τα κατεργίζει, έξω από δύο πράγματα, ήγουν την ορθότητα και την αλήθειαν, οι πάντες όλοι τα δοξάζουν.
- 25
- 18v Διά την ορθότητα αναγινώσκουν εις τες *Ιστορίες της Ρώμης*: Ως ήτουν πιασμένος ο βασιλεύς Μάρκος από τους Καρταζινέους, οπού είχαν μάχην με τους Ρωμάνους, έστειλάν τον εις την Ρώμην αποκρισάρην, διά ν' αλλάξουν τους πιασμένους οπού είχαν οι Ρωμάνοι από τους Καρταζινέους. Και, ποιούντα την βουλήν εις το παλάτιν
- 30 της Ρώμης, εσηκώθη ο βασιλεύς Μάρκος οπού ήτον πιασμένος από τους Καρταζινέους και είπε: «Εγώ βουλεύω σας να μηδέν ποίσετε άλλαξην, επειδή οι
- V Ρωμάνοι οπού είναι εις την Καρταζέναν πιασμένοι, είναι όλοι μικροί άνθρωποι και όλοι γέροντες και αδιαφόρετοι. Και εκείνοι της Καρταζένας οπού είναι πιασμένοι εις
- 35 την Ρώμην εισίν όλοι από τους μεγαλυτέρους ανθρώπους της Καρταζένας και εισίν όλοι νέοι και χρήσιμοι και καλοί εις προθυμίαν της μάχης». Και ωσάν επήραν την βουλήν, όλοι εστάθησαν εις τον λόγον του. Και εκείνος, διά να μηδέν τσακίσει την πίστην, εγύρισεν εις την φυλακήν εις την Καρταζέναν, ως καθώς έταξεν.



Ελάττωμα της φαρσίας. Κεφάλαιον ιη΄

40

Φαρσία, οπού είναι εναντίον ελάττωμα της ορθότητος, είναι κατά τον *Νόμον* να ειπείς ένα και να κάμεις άλλο και να δείχνεις καρδίαν να γελάσεις άλλον διά τίποτες πράγμα. Δημηγερσία είναι να δημηγερετέψεις άλλον οπού ενεμπιστεύεται εισέ σένα. Πονηρία είναι να έχεις κακόν σκοπόν και να σκοπείς κακόν σκοπόν εις την ψυχήν σου, διά να ποιήσεις πονηρίαν, και εξεβαίνει η 'ποψία.

45

V

Ο φρα Τομάσος είπεν: 'Ποψία είναι διά να σκοπάς τίποτες κακόν δι' άλλον διά τίποτες ανάξιον λογισμόν. Και γίνεται η εποψία από αφορμές τέσσαρες: Το πρώτον ο άνθρωπος είναι ώσπερ εκείνον. Το δεύτερον είναι ότι εις εκείνον οπού έχει ο άνθρωπος υποψίαν είναι συνηθισμένος να πράττει κακόν. Το τρίτον είναι διατί ο άνθρωπος θέλει κακόν άλλου, διά τούτο πιστεύει εύχολα κακόν δι' αυτόν. Το τέταρτον είναι διά πολλά πράγματα οπού εδοκίμασεν. Και είναι διαφωνία από υποψίαν εις ζηλείαν. Υποψία είναι διότι να σκοπάς τίποτες ανάξιον κακόν δι' άλλον, και είναι ελάττωμα. Ζηλεία είναι διά να φοβείται ο άνθρωπος οπού αγαπάς να μηδέν ποίσει τίποτες κακόν οπού να είναι διά ατιμίαν του και ζηλείαν. Αλήθεια είναι δύο γενεές ζηλείες: η μία είναι ελάττωμα και η ετέρα ουχί.

50

19r

55

Και ημπορεί να ομοιάσεις την φαρσία εις την αλουπού, ότι, όταν πεινάσει και δεν εύρει τίποτες να φάγει, πέφτει εις τον κάμπον και στέκεται εξαπλωμένη, τα ποδάρια της ώσπερ να ήτον ψόφια, και εξηβάζει την γλώτταν της έξω ωσάν ψόφια. Και τα πουλία υπάν το γύρο της, θαρρούν ότι ψόφια είναι. Και εκείνη, όταν ιδεί ότι εθάρρευσαν απάνω της, και αυτή αρπάζει και πιάνει όσα σώσει. Και έχει και άλλες πολλές φαρσίες, το οποίον αφήνω τα διά την μακρολογίαν.

60

Σταματία Κολιαδήμου (επιμ.), *Άνθος των χαρίτων. Το ιταλικό πρότυπο και οι κύριες ελληνικές παραλλαγές*, αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2002.